Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2014-11-05

LS 1410-1118

Landstingsstyrelsen

Månadsrapport per september 2014 för Stockholms läns landsting

Föredragande landstingsråd: Torbjörn Rosdahl

Ärendebeskrivning

Månadsrapport per september 2014, Stockholms läns landsting.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att godkänna månadsrapporten per september 2014.

Landstingsrådsberedningens motivering

Under alliansens styre av landstinget har ekonomin visat överskott sju år i rad och prognosen i septemberrapporten pekar fortsatt mot ett överskott på 200 miljoner kronor för 2014. En stark ekonomi är en förutsättning för att kunna fortsätta att ge stockholmarna sjukvård och kollektivtrafik med god kvalitet och tillgänglighet varje dag.

Landstingets sex akutsjukhus uppvisar dock ett samlat underskott på drygt en halv miljard kronor per den sista september. Inom respektive akutsjukvårdsverksamhet planeras och genomförs därför i dialog med landstingets ledning en rad åtgärder för att reducera kostnaderna och stärka intäkterna. Landstingsdirektören har under september dessutom utsett en arbetsgrupp för att analysera akutsjukhusens ekonomiska läge och kostnadsutveckling.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 24 oktober 2014
Månadsrapport per september 2014, Stockholms läns landsting

Torbjörn Rosdahl

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Ekonomi och finans
SLL Ekonomi

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-10-24

LS 1410-1118

Landstingsstyrelsen

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -10- 24
Dnr LS 1410-1118
Rotel I

Månadsrapport per september 2014 för Stockholms läns landsting

Ärendebeskrivning

Månadsrapport per september 2014, Stockholms läns landsting.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 24 oktober 2014
Månadsrapport per september 2014, Stockholms läns landsting

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att godkänna månadsrapporten per september 2014.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Inga ytterligare ekonomiska konsekvenser av beslutet.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Gunnel Forsberg
Ekonomidirektör

Månadsrapport SEPTEMBER 2014

Inledning

I Stockholmsregionen bor en femtedel av Sveriges befolkning och antalet invånare i länet beräknas fortsätta att öka med 35 000-40 000 personer årligen. Det är landstingets uppgift att se till att invånarna i det växande länet får tillgång till en väl fungerande hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

För att klara detta krävs en god ekonomisk hushållning och beredskap inför framtiden och det skapas bland annat genom en ekonomi i balans, vilket är ett av landstingets övergripande mål. För att stödja detta krävs en kontrollerad kostnadsutveckling inom verksamheterna samt att möjligheter till effektiviseringar tillvaratas, planeras och genomförs.

Perioden januari – september i korthet

- Resultatet för perioden uppgår till 1 514 miljoner kronor.
- Resultatprognosen för 2014 uppgår fortsatt till 200 miljoner kronor.
- Periodens totala intäkter uppgår till 61 430 miljoner kronor. De utgörs till övervägande del av de samlade skatteintäkterna. Periodens totala kostnader uppgår till 59 916 miljoner kronor. De största kostnadsposterna är bemanningskostnader, köpt hälso- och sjukvård och köpt trafik.
- Flera av landstingets verksamheter, framförallt inom hälso- och sjukvården, visar en fortsatt hög kostnadsutveckling. Verksamhetens kostnader för perioden visar en ökning på 5,8 procent i jämförelse med föregående år.
- Periodens investeringsvolym uppgår till 10 195 miljoner kronor vilket motsvarar en upparbetningsgrad i jämförelse med budget på 62 procent. Investeringsprognosen för året uppgår till 14 905 miljoner kronor vilket understiger årets budget på 16 455 miljoner kronor.

Omvärld

Den svenska ekonomin har under det senaste året varit svagare än beräknat och utvecklats ryckigt. Sverige är en liten, starkt utlandsberoende ekonomi och konjunkturförändringen i omvärlden påverkar den svenska ekonomin. Särskilt stor betydelse har tillväxten i Europa och inte minst i våra nordiska grannländer och Tyskland. Utvecklingen i euroområdet har dock kommit olika långt i olika länder och är ännu relativt svag och den fortsatta konjunkturutvecklingen är osäker.

Sveriges kommuner och landsting har fortsatt en oförändrad syn på utvecklingen i Sverige som är i linje med den makroekonomiska prognos som presenterades i augusti. Prognosen för årets BNP reviderades då ner för innevarande år och uppgår fortsatt till 2,1 procent för att under 2015 beräknas växa till 3,3 procent.

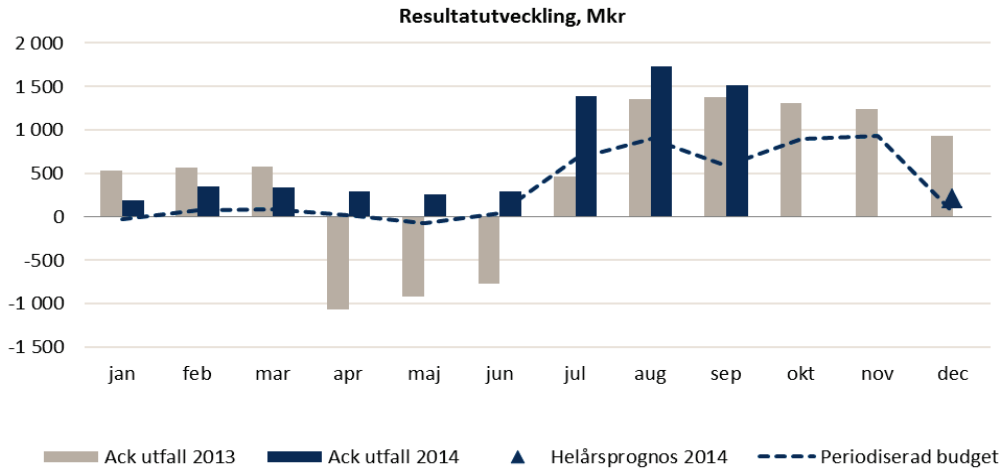
Med den fortsatt mycket låga inflation som Sverige har beslutade Riksbanken i september att lämna styrräntan oförändrad på 0,25 procentenheter för att bidra till att den låga inflationen stiger mot inflationsmålet på 2 procent. I Riksbankens prognos är det först mot slutet av 2015, när inflationen bedöms vara högre, som det kan vara aktuellt att höja räntan.

Den låga räntan har medfört en tydlig försvagning av den svenska kronan. Kronförsvagningen i kombination med en starkare inhemsk efterfrågan drar efterhand upp inflationssiffrorna.

Låg inflation och därmed låga marknadsräntor har varit gynnsamma för Stockholms läns landsting som befinner sig i en fas med stora långsiktiga investeringar i både hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

Resultat

Resultatet per september uppgår till 1 514 (1 371) miljoner kronor, vilket är 143 miljoner kronor högre än föregående år. Avvikelsen förklaras främst av att det i föregående års utfall ingår jämförelsestörande poster netto med 1 035 miljoner kronor. I jämförelse med 2013 har resultatet även påverkats av ökade skatteintäkter med 1 603 miljoner kronor och av ökade verksamhetskostnader med 3 074 miljoner kronor. Det prognostiserade resultat för år 2014 uppgår till 200 miljoner kronor, vilket är 148 miljoner kronor högre än budget.

Verksamhetens kostnader har per september ökat med 5,8 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Den prognostiserade kostnadsökningen på helårsbasis är i jämförelse med föregående år 6,3 procent och i jämförelse med budget 1,0 procent. Det är framförallt bemanningskostnader[1] samt kostnader för köpt hälso- och sjukvård som ökar. Nettokostnaderna[2] har per sista september ökat med 7,8 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Årets prognostiserade nettokostnadsökning är 8,5 procent i jämförelse med föregående år och är 381 miljoner kronor högre än helårsbudgeten.

Det samlade resultatet för Stockholms läns landstings sex akutsjukhus uppgår per den sista september till - 517 miljoner kronor. Resultatet är 501 miljoner kronor lägre än det budgeterade resultatet för perioden. Prognosen för 2014 uppgår till - 474 miljoner kronor i jämförelse med ett fastställt resultatkrav på 51 miljoner kronor.

Inom respektive akutsjukvårdsverksamhet planeras och genomförs, i dialog med landstingets ledning, en rad åtgärder för att reducera kostnaderna samt att stärka

[1] Personalkostnader och kostnader för inhyrd personal.

[2] Nettokostnaderna avser verksamhetens intäkter, verksamhetens kostnader och avskrivningskostnader

intäkterna. Landstingsdirektören har under september utsett en arbetsgrupp för att analysera akutsjukhusens ekonomiska läge och kostnadsutveckling.

Resultaträkning Mkr	Utfall 2014 jan-sep	Utfall 2013 jan-sep	Prognos 2014	Budget 2014	Avvikelse Prognos - budget	Bokslut 2013
Verksamhetens intäkter	**13 362**	**13 437**	**18 539**	**17 840**	**698**	**18 406**
Bemanningskostnader	-20 185	-18 986	-28 021	-27 317	-704	-25 911
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård	-12 344	-11 470	-16 996	-16 649	-347	-15 790
Köpt trafik	-9 422	-9 061	-12 473	-12 600	128	-12 083
Övriga kostnader	-14 515	-13 875	-19 978	-20 149	171	-19 087
Verksamhetens kostnader	**-56 467**	**-53 393**	**-77 468**	**-76 716**	**-752**	**-72 872**
Avskrivningar	-2 818	-2 655	-4 044	-3 717	-327	-3 590
Verksamhetens nettokostnader	**-45 922**	**-42 610**	**-62 973**	**-62 593**	**-381**	**-58 055**
Skatteintäkter	44 874	43 308	59 832	59 986	-154	57 699
Generella statsbidrag	3 433	3 548	4 578	4 676	-98	4 624
Utjämningssystemet	-239	-390	-319	-806	487	-521
Summa samlade skatteintäkter	**48 068**	**46 465**	**64 091**	**63 856**	**235**	**61 802**
Finansiella intäkter	107	130	120	57	63	704
Finansiella kostnader	-739	-2 613	-1 037	-1 268	231	-3 517
Finansnetto	**-632**	**-2 483**	**-917**	**-1 211**	**294**	**-2 813**
Resultat	**1 514**	**1 371**	**200**	**52**	**148**	**934**

Intäkter

Periodens totala intäkter[3] uppgår till 61 430 (59 902)miljoner kronor. Verksamhetens intäkter för perioden uppgår till 13 362 (13 437) miljoner kronor vilket är 75 miljoner kronor, 0,6 procent, lägre än för motsvarande period 2013. Prognosen för verksamhetens intäkter uppgår till 18 539 miljoner kronor vilket är 0,7 procent högre än 2013 och 698 miljoner kronor, 3,9 procent högre än budget.

Inom trafikområdet uppgår periodens resenärsintäkter till 5 123 (4 915) miljoner kronor vilket är 208 miljoner kronor, 4,2 procent högre i jämförelse med motsvarande period föregående år men lägre än periodens budget. Årsprognosen för resenärsintäkter uppgår till 7 005 miljoner kronor vilket är 316 miljoner kronor, 4,7 procent, högre än 2013.

Specialdestinerade statliga bidrag inom hälso- och sjukvården uppgår till 916 (768) miljoner kronor för perioden och har ökat med 148 miljoner kronor i jämförelse med föregående år. Stockholms läns landsting har fram till och med augusti för respektive månad uppfyllt de grundläggande kraven för att ta del av Kömiljarden gällande mottagning och för april månad även för behandling. Intäkter för Kömiljarden prognostiseras fortsatt till 191 miljoner kronor med en budget som uppgår till 200 miljoner kronor.

[3] Totala intäkter avser summan av verksamhetens intäkter och samlade skatteintäkter

Periodens samlade skatteintäkter uppgår till 48 068 (46 465) miljoner kronor vilket är en ökning med 1 603 miljoner kronor, 3,5 procent i jämförelse med motsvarande period 2013. För helåret prognostiseras[4] skatteintäkterna bli 64 091 miljoner kronor vilket är 235 miljoner kronor högre än budget och en ökning med 2 288 miljoner kronor i jämförelse med utfallet 2013.

Kostnader

Verksamhetens kostnader för perioden uppgår till 56 467 (53 393) miljoner kronor och är 5,8 procent högre än för motsvarande period 2013.
Prognosen för verksamhetens kostnader är 77 468 miljoner kronor, vilket är 6,3 procent högre än 2013 och 752 miljoner kronor högre än årets budget.

Det är framförallt bemanningskostnaderna, som svarar för 35,7 procent av verksamhetens totala kostnader, samt köpt hälso- och sjukvård, som svarar för 20,6 procent av verksamhetens totala kostnader som står för de ökade kostnaderna. För perioden uppgår bemanningskostnaderna till 20 185 (18 986) miljoner kronor, en ökning med 1 199 miljoner kronor, 6,3 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. För 2014 prognostiseras bemanningskostnaderna att öka med 8,1 procent i jämförelse med föregående år. I jämförelse med budget prognostiseras bemanningskostnaderna att öka med 704 miljoner kronor motsvarande 2,6 procent.

Lönekostnaderna, som utgör den största delen av bemanningskostnaderna har ökat med 5,4 procent i jämförelse med föregående år. Samtidigt har antalet helårsarbeten ökat med 2,0 procent vilket innebär att lönekostnaden per helårsarbete har ökat i snitt med 3,4 procent.

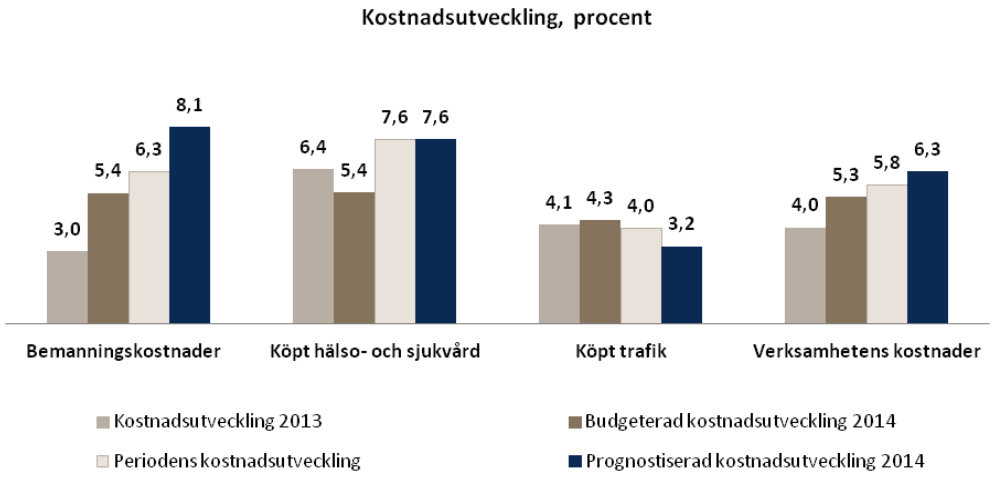
I bemanningskostnaderna ingår kostnader för inhyrd personal. Denna kostnad har ökat med 97 miljoner kronor i jämförelse med motsvarande period föregående år och uppgår för perioden till 328 miljoner kronor. Kostnaden för inhyrd personal uppgår till 1,6 procent av de totala bemanningskostnaderna.

Periodens kostnader för köpt hälso- och sjukvård uppgår till 12 344 (11 470) miljoner kronor, en ökning med 7,6 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Den sammantaget viktigaste orsaken till kostnadsutvecklingen är en successiv utökning av vårdval och därmed av fler specialistmottagningar i den öppna vården som förbättrar tillgängligheten och ökar möjligheterna att välja en effektiv vård. Ytterligare en orsak till kostnadsökningen är volym- och prisindexering. Kostnaderna för köpt hälso- och sjukvård prognostiseras för helåret öka med 2,1 procent i jämförelse med budget. Det är framförallt inom den externt

[4] Skatteintäktsprognos 4, Sveriges kommuner och landsting, (2014-10-13)

köpta hälso- och sjukvården som vårdvolymerna har ökat, såväl inom öppenvård som inom slutenvård. En minskning har skett inom den landstingsdrivna slutenvården samtidigt som en ökning sker inom öppenvården.

Läkemedelskostnaderna uppgår för perioden till 4 602 (4 495) miljoner kronor, en ökning med 2,4 procent i jämförelse med motsvarande period 2013. På helårsbasis prognostiseras läkemedelkostnaderna vara i nivå med föregående års utfall. Det innebär en positiv avvikelse i jämförelse med budget på 123 miljoner kronor. Den främsta förklaringen är en lägre kostnadsökningstakt än budgeterat inom öppenvården enligt läkemedelsförmånen, där patienten får kostnadsreduktion vid köp av läkemedel på recept.

Kostnaderna för köpt trafik uppgår för perioden till 9 422 (9 061) miljoner kronor, en ökning med 4,0 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Prognostiserade kostnader för köpt trafik för året uppgår fortsatt till 12 473 miljoner kronor och beräknas avvika positivt mot budget med 128 miljoner kronor.

Kostnadsökningen i jämförelse med budget beror på nya avtal, trafikförändringar och prisutveckling. Periodens kostnader har påverkats positivt av lägre indexkostnader, bland annat avseende bränslekostnader som utvecklas långsammare än budgeterat i den rådande konjunkturen.

Avskrivningskostnaderna uppgår för perioden till 2 818 miljoner (2 655) kronor och har ökat med 163 miljoner kronor, motsvarande 6,2 procent, i jämförelse med föregående år. De prognostiserade avskrivningarna för 2014 uppgår till 4 044 miljoner kronor och är 327 miljoner kronor, 8,8 procent högre än budget, framförallt beroende på investeringar som tagits i drift i större utsträckning än budgeterat samt ej budgeterade utrangeringar.

Finansnettot som består av finansiella intäkter och finansiella kostnader och uppgår för perioden till -632 (-2 483) miljoner kronor, vilket är 1 851 miljoner kronor lägre än för motsvarande period föregående år. Avvikelsen förklaras främst av att det i motsvarande period föregående år ingår en negativ post av engångskaraktär, RIPS–räntan, med 1 564 miljoner kronor. Den avser ökade kostnader i samband med att diskonteringsräntan sänktes vid beräkningen av landstingens pensionsskuld. Därutöver har lägre marknadsräntor påverkat periodens finansnetto positivt.

Det prognostiserade finansnettot för 2014 uppgår till -917 miljoner kronor vilket är 294 miljoner kronor lägre än budgeterat. De finansiella kostnaderna prognostiseras bli 231 miljoner kronor lägre än årsbudget, dels beroende på ett lägre lånebehov, dels på fortsatt låga marknadsräntor.

Investeringar

Länets ökande befolkning medför ett ökat investeringsbehov inom både hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Investeringsplanerna för 2014 är omfattande och prognosen för året uppgår till närmare 15 miljarder kronor vilket är något lägre än föregående månads prognos.

Utfallet per september uppgår till 10 195 (7 658) miljoner kronor. Upparbetningsgraden i jämförelse med budget 2014 är 62 (66) procent. Större pågående investeringar är byggnationen av Nya Karolinska Solna (NKS), tunnelbanans Röda linje samt Roslagsbanans utbyggnad.

Årets investeringsprognos uppgår till 14 905 miljoner kronor. Prognosen är 1 550 miljoner kronor lägre än årets budget på 16 455 miljoner kronor. I budget har beaktats fullmäktiges beslut den 18 februari 2014, LS 1401-0037, om Utbyggnad av tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsförhandling med 449 miljoner kronor samt fullmäktiges beslut den 6 maj 2014, LS 1401-0061 och LS 1401-0062, om Tilläggsavtal 28 och 33 med 74 miljoner kronor avseende projektavtalet samt tillkommande medicinteknisk utrustning och inredning för NKS.

Investeringar	Utfall	Utfall	Prognos	Budget	Bokslut	Upparbetningsgrad	
Mkr	2014	2013	2014	2014	2013	2014	2013
	jan-sep	jan-sep				%	%
Vård inkl fastigheter (LFS)	1 941	1 324	2 652	3 078	2 085	63	39
NKS	2 694	2 298	3 701	4 194	3 305	64	67
Trafik	5 112	3 685	7 487	8 118	5 355	63	74
Citybanan	336	301	477	477	369	70	71
FUT	0	-	449	449	-	0	-
Övrigt	112	50	139	140	67	80	30
Totala investeringar SLL-koncernen	**10 195**	**7 658**	**14 905**	**16 455**	**11 180**	**62**	**66**

Större avvikelser mellan prognos och budget redovisas inom trafiken, 631 miljoner kronor, NKS, 492 miljoner kronor, samt Landstingsfastigheter Stockholm, 400 miljoner kronor. Förklaring till avvikelser inom trafiken är bland annat tidsförskjutning i upphandling av fordon samt försening i vissa planprocesser. Landstingsfastigheters avvikelse förklaras av att objekten inte upparbetas i den omfattning som budgeterades för året bland annat som en följd av planerad samordning med de strategiska fastighetsinvesteringarna.

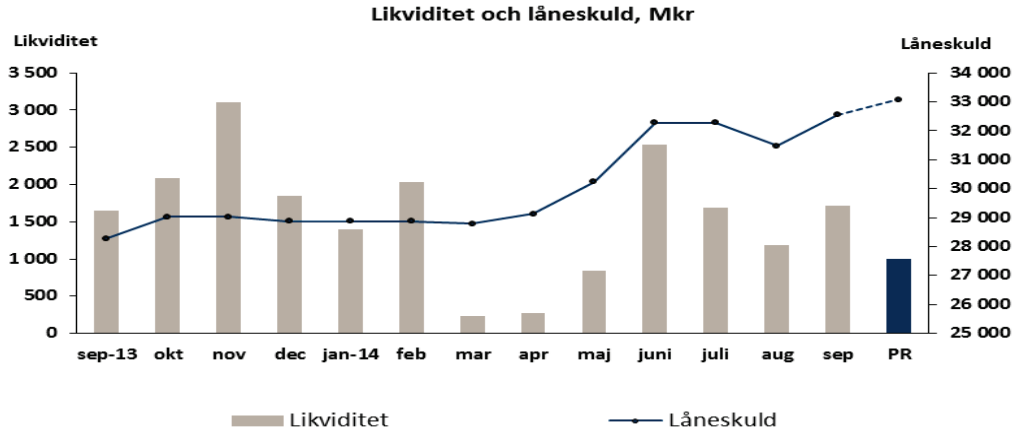
Byggnationen av NKS ligger i fas enligt tidsplan. Avvikelsen inom NKS förklaras av att avtal för utrustningsprojekten för medicinsk teknik samt informations- och kommunikationsteknik inte kommer att generera utgifter som planerat. Tilldelningsbeslut har fattats för ett antal utrustningsområden, såsom bild och funktion, takhängd utrustning, integrationslösning för operation, tryckkammare, patientkallelsesystem och audiovisuell kommunikationsutrustning.

Finansiering

Stockholms läns landstings likviditet uppgår per sista september till 1 709 miljoner kronor vilket är 132 miljoner kronor lägre än vid ingången av januari 2014 och en ökning jämfört med föregående månad med 525 miljoner kronor.

Förändringen av likviditeten under innevarande år avser framförallt en ökad finansiering av investeringar med egna likvida medel. En begränsning av likviditeten ingår i plan för den finansiella förvaltningen under de kommande investeringsintensiva åren, vilket ökar kraven på följsamhet till budget och beslutad investeringsram i alla verksamheter. Likviditetsprognosen för 2014 visar fortsatt på en likviditet vid årets slut på cirka 1 000 miljoner kronor. Snittlikviditeten för perioden uppgår till 1 078 (3 327) miljoner kronor och är i linje med årsprognos och likviditetsplan.

Landstingets räntebärande skulder per sista september uppgår till 32 548 miljoner kronor vilket är 3 674 miljoner kronor högre än vid ingången av januari 2014 och 1 069 miljoner kronor högre än föregående månad. Prognosen för räntebärande skulder uppgår till 33 073 miljoner kronor vid årets utgång. Ökningen under året beror på nyupptagna lån för att finansiera årets investeringar.

Likviditet och låneskuld, Mkr
Likviditet
Låneskuld
3 500
3 000
2 500
2 000
1 500
1 000
500
0
34 000
33 000
32 000
31 000
30 000
29 000
28 000
27 000
26 000
25 000
sep-13
okt
nov
dec
jan-14
feb
mar
apr
maj
juni
juli
aug
sep
PR
Likviditet
Låneskuld